

Prezime i ime studenta: XXXXXXXXX

Broj indeksa: XXXXXXXXXXXXXXXX

Datum polaganja: XXXXXXXXXXXXXXXX

Ukupno osvojeni broj bodova: XXXXXXXXXXXXXXXX

1. zadatak

Na osnovu podataka iz uzorka o turistima u MS Excel-u i PSPP-u uz nivo pouzdanosti od 96% oceniti prosečan broj noćenja svih turista. Uz pretpostavku da je ukupan broj turista 8000 odrediti total osnovnog skupa.

Napomena: Pošto varijansa osnovnog skupa nije poznata i broj jedinica u uzorku (200) je veći od 30, zadatak je moguće rešiti na dva načina: upotrebom normalnog rasporeda i upotrebom Studentovog t -rasporeda.

REŠENJE:

MS EXCEL

Tabela 1: Rezultati deskriptivne statističke analize

Broj noćenja

Mean	3.79
Standard Error	0.127518
Median	4
Mode	3
Standard Deviation	1.803375
Sample Variance	3.252161
Kurtosis	0.512215
Skewness	0.842604
Range	9
Minimum	1
Maximum	10
Sum	758
Count	200
ConfidenceLevel(96,0%)	<u>0.263617</u>

Kritična vrednost normalnog rasporeda:

$$2.053749 = \text{NORMSINV}(0.96+0.04/2)$$

Kritična vrednost studentovog t -rasporeda:

$$2.067298 = \text{TINV}(0.04;200-1)$$

PSPP

One-Sample Statistics

	<i>N</i>	<i>Mean</i>	<i>Std. Deviation</i>	<i>S.E. Mean</i>
Broj noćenja	200	3,79	1,80	,13

One-Sample Test

	Test Value = 0,000000					
	<i>t</i>	<i>df</i>	<i>Sig. (2-tailed)</i>	<i>Mean Difference</i>	96% Confidence Interval of the Difference	
					<i>Lower</i>	<i>Upper</i>
Broj noćenja	29,72	199	,000	3,79	3,53	4,05

Odgovor: Prosečan broj noćenja u uzorku od 200 tuista iznosi 3,79 noćenja po turisti.

Odgovor (prema studentovom t -rasporedu): Uz nivo pouzdanosti od 96% može se smatrati da interval 3,526 do 4,054 sadrži prosečan broj noćenja svih turista. Uz nivo pouzdanosti od 96% može se smatrati da interval 28211 do 32429 sadrži ukupan broj noćenja svihturista.

Odgovor (prema normalnom rasporedu): Uz nivo pouzdanosti od 96% može se smatrati da interval 3,528 do 4,052 sadrži prosečan broj noćenja svih turista. Uz nivo pouzdanosti od 96% može se smatrati da interval 28225 do 32415 sadrži ukupan broj noćenja svihturista.

Osvojeni broj bodova:	

2. zadatak

Na osnovu podataka iz uzorka o turistima, uz pretpostavku da je ukupan broj turista 8000, u MS Excel-u uz nivo pouzdanosti od 90% oceniti proporciju turista sa potrošnjom većom od 25 n.j. kod svih turista.

REŠENJE:

Tabela 2: Raspored turista prema potrošnji

Row Labels	Count of Potrošnja
4	1
6	2
9	1
10	6
11	2
12	3
13	7
14	7
15	8
16	10
17	12
18	19
19	9
20	21
21	10
22	20
23	13
24	14
25	6
26	8
27	8
28	6
30	4
31	1
32	2
Grand Total	200

Kritična vrednost normalnog rasporeda:

$$1.644854 = \text{NORMSINV}(0.9+0.1/2)$$

Odgovor: Proporcija turista sa potrošnjom većom od 25 n.j. u uzorku od 200 turista je 14,5%.

Odgovor: Uz nivo pouzdanosti od 90% može se očekivati da interval 10,39% - 18,61% sadrži proporciju svih turista sa potrošnjom većom od 25 n.j. Uz nivo pouzdanosti od 90% može se očekivati da interval 832 - 1488 sadrži broj svih turista sa potrošnjom većom od 25n.j.

Osvojeni broj bodova:	

3. zadatak

Na osnovu podataka iz uzorka o turistima u MS Excel-u i PSPP-u ispitati da li se uz nivo pouzdanosti od 90% može smatrati da je prosečna starost svih turista 25 godina? Zadatak u MS-excelu rešiti poređenjem statistike testa i kritičnevrednosti.

REŠENJE:

Hipoteze:

$$H_0: \mu=25.$$

$$H_1: \mu \neq 25.$$

Pošto varijansa osnovnog skupa nije poznata, testiranje aritmetičke sredine osnovnog skupa treba sprovesti primenom studentovog t -testa. Zbog veličine uzorka ($n = 200 > 30$) razlike između studentovog i normalnog rasporeda su zanemarljive, te se testiranje može sprovesti i pomoću testa na osnovu normalnog rasporeda. U nastavku su data rešenja za oba testa, na ispitu je dovoljno koristiti jedan. (Isto važi za Zadatak 4. i Zadatak 5.)

MS EXCEL

Tabela 3: Rezultati deskriptivne statističke analize

<u>Starost</u>	
Mean	24.98
Standard Error	0.376373
Median	25
Mode	26
Standard Deviation	5.322711
Sample Variance	28.33126
Kurtosis	0.179141
Skewness	0.324693
Range	30
Minimum	13
Maximum	43
Sum	4996
Count	<u>200</u>

Statistika testa:

$$u_0 = t_0 = -0.053$$

Kritična vrednost normalnog rasporeda:

$$1.644854 = \text{NORMSINV}(0.9+0.1/2)$$

Kritična vrednost studentovog t -rasporeda:

$$1.652547 = \text{TINV}(0.1;200-1)$$

Odgovor: Prosečna starost turista u uzorku od 200 turista iznosi 24,98 godina.

Odgovor (prema t -testu): Kako je $t_{(0,1;199)} = -1,653 < t_0 = -0,053 < t_{(0,1;199)} = 1,653$ nulta hipoteza se prihvata i može se smatrati da je prosečna starost svih turista 25 godina.

Odgovor (prema testu na osnovu normalnog rasporeda): Kako je $u_{0,05} = -1,645 < u_0 = -0,053 < u_{0,05} = 1,645$ nulta hipoteza se prihvata i može se smatrati da je prosečna starost svih turista 25 godina.

One-Sample Statistics

	<i>N</i>	<i>Mean</i>	<i>Std. Deviation</i>	<i>S.E. Mean</i>
Starost	200	24,98	5,32	,38

One-Sample Test

	Test Value = 25,000000					
	<i>t</i>	<i>df</i>	<i>Sig. (2-tailed)</i>	<i>Mean Difference</i>	90% Confidence Interval of the Difference	
					<i>Lower</i>	<i>Upper</i>
Starost	-,05	199	,958	-,02	-,64	,60

Odgovor: Prosečna starost turista u uzorku od 200 turista iznosi 24,98 godina.

Odgovor: Kako je $p = 0,958 > \alpha = 0,1$ nulta hipoteza se prihvata i može se smatrati da je prosečna starost svih turista 25 godina.

Osvojeni broj bodova:	

4. zadatak

Na osnovu podataka iz uzorka o turistima u MS Excel-u i PSPP-u proveriti da li se uz nivo pouzdanosti 97% može smatrati da je prosečna starost svih turista manja od 26 godina? Zadatak u MS-excelu rešiti poređenjem p – vrednosti i rizika greške α .

REŠENJE:

Hipoteze:

$$H_0: \mu \geq 26.$$

$$H_1: \mu < 26.$$

MS EXCEL

Tabela 3: Rezultati deskriptivne statističke analize

<u>Starost</u>	
Mean	24.98
Standard Error	0.376373
Median	25
Mode	26
Standard	
Deviation	5.322711
Sample Variance	28.33126
Kurtosis	0.179141
Skewness	0.324693
Range	30
Minimum	13
Maximum	43
Sum	4996
Count	<u>200</u>

Statistika testa:

$$u_0 = t_0 = -2.71008$$

p - vrednost prema normalnom rasporedu

$$0.00336 = \text{NORMSDIST}(-2.71008)$$

p - vrednost prema studentovom *t*-rasporedu:

$$0.00366 = \text{TDIST}(2.71008; 200-1; 1)$$

Odgovor: Prosečna starost turista u uzorku od 200 turista iznosi 24,98 godina.

Odgovor (prema *t*-testu): Kako je $p = 0,00366 < \alpha = 0,03$ nulta hipoteza se odbacuje i može se smatrati da je prosečna starost svih turista manja od 26 godina.

Odgovor (prema testu na osnovu normalnog rasporeda): Kako je $p = 0,00336 < \alpha = 0,03$ nulta hipoteza se odbacuje i može se smatrati da je prosečna starost svih turista manja od 26 godina.

PSPP

One-Sample Statistics

	<i>N</i>	<i>Mean</i>	<i>Std. Deviation</i>	<i>S.E. Mean</i>
Starost	200	24,98	5,32	,38

One-Sample Test

	Test Value = 26,000000					
	<i>t</i>	<i>df</i>	<i>Sig. (2-tailed)</i>	<i>Mean Difference</i>	97% Confidence Interval of the Difference	
					<i>Lower</i>	<i>Upper</i>
Starost	-2,71	199	,007	-1,02	-1,84	-,20

Odgovor: Prosečna starost turista u uzorku od 200 turista iznosi 24,98 godina.

Odgovor: Kako je $p = 0,0035 < \alpha = 0,03$ nulta hipoteza se odbacuje i može se smatrati da je prosečna starost svih turista manja od 26 godina.

Osvojeni broj bodova:

5. zadatak

Na osnovu podataka iz uzorka o turistima u MS Excel-u i PSPP-u da li je uz nivo pozdanosti 98% prosečna potrošnja svih turista statistički značajno veća od 19,5 n.j.? Zadatak rešiti poređenjem statistike testa i kritične vrednosti.

REŠENJE:

Hipoteze:

$$H_0: \mu \leq 19,5.$$

$$H_1: \mu > 19,5.$$

MSEXCEL

Tabela 4: Rezultati deskriptivne statističke analize

<u>Potrošnja</u>	
Mean	19.955
Standard Error	0.365765
Median	20
Mode	20
Standard Deviation	5.172694
Sample Variance	26.75676
Kurtosis	0.099906
Skewness	-0.24682
Range	28
Minimum	4
Maximum	32
Sum	3991
<u>Count</u>	<u>200</u>

Statistika testa:

$$u_0 = t_0 = 1.243969$$

Kritična vrednost normalnog rasporeda:

$$2.053749 = \text{NORMSINV}(0.98)$$

Kritična vrednost studentovog t-rasporeda:

$$2.067298 = \text{TINV}(2*0.02; 200-1)$$

Odgovor: Prosečna potrošnja turista u uzorku od 200 turista iznosi 19,955 n.j.

Odgovor (prema t -testu): Kako je $t_0 = 1,244 < t_{(0,04;199)} = 2,067$ nulta hipoteza se prihvata i može se smatrati da prosečna potrošnja svih turista nije statistički značajno veća od 19,5 n.j.

Odgovor (prema testu na osnovu normalnog rasporeda): Kako je $u_0 = 1,244 < u_{0,02} = 2,054$ nulta hipoteza se prihvata i može se smatrati da prosečna potrošnja svih turista nije statistički značajno veća od 19,5 n.j.

PSPP

One-Sample Statistics

	<i>N</i>	<i>Mean</i>	<i>Std. Deviation</i>	<i>S.E. Mean</i>
Potrošnja	200	19,95	5,17	,37

One-Sample Test

	Test Value = 19,500000					
	<i>t</i>	<i>df</i>	<i>Sig. (2-tailed)</i>	<i>Mean Difference</i>	98% Confidence Interval of the Difference	
					<i>Lower</i>	<i>Upper</i>
Potrošnja	1,24	199	,215	,46	-,40	1,31

Odgovor: Prosečna potrošnja turista u uzorku od 200 turista iznosi 19,95 n.j.

Odgovor: Kako je $p = 0,1025 > \alpha = 0,02$ nulta hipoteza se prihvata i može se smatrati da prosečna potrošnja svih turista nije statistički značajno veća od 19,5 n.j.

Osvojeni broj bodova:	

6. zadatak

Proizvođač tvrdi da u proseku dnevno napravi više od 1000 komada proizvoda. Da li se uz rizik greške 4% može prihvatiti tvrdnja proizvođača ako je statistika testa $u_0 = 2,021$? Zadatak rešiti:

- a) poređenjem statistike testa i kritične vrednosti teorijskog rasporeda.
- b) poređenjem p - vrednosti i rizika greške.

REŠENJE:

Hipoteze:

$$H_0: \mu \leq 1000.$$

$$H_1: \mu > 1000.$$

a) Odgovor: Kako je $u_0 = 2,021 > u_{0,04} = 1,751$ nulta hipoteza se odbacuje uz rizik greške 4% i može se smatrati da proizvođač u proseku napravi dnevno više od 1000 komada proizvoda.

b) Odgovor: Kako je $p = 0,022 < \alpha = 0,04$ nulta hipoteza se odbacuje uz rizik greške 4% i može se smatrati da proizvođač u proseku napravi dnevno više od 1000 komada proizvoda.

7. zadatak

Na osnovu podataka iz uzorka o turistima, uz pretpostavku da je ukupan broj turista 9000, u MS Excel-u proveriti pretpostavku da je proporcija svih turista mlađih od 20 godina veća od 10%, uz verovatnoću 94%. Zadatak rešiti poređenjem p – vrednosti i rizika greške α .

REŠENJE:

Hipoteze:

$$H_0: p \leq 0,1.$$

$$H_1: p > 0,1.$$

Tabela 5: Raspored turista prema starosti

Row Labels	Count of Starost
13	2
14	1
16	8
17	6
18	4
19	7
20	13
21	14
22	13
23	11
24	16
25	16
26	17
27	8
28	15
29	11
30	9
31	9
32	3
33	3
34	7
35	2
36	1
38	2
40	1
43	1
Grand Total	200

Statistika testa:

$$u_0 = 1.626197$$

p - vrednost

$$0.05195 = 1 - \text{NORMSDIST}(1.626197)$$

Odgovor: Proporcija turista mlađih od 20 godina u uzorku od 200 turista iznosi 14%.

Odgovor: Kako je $p = 0,052 < \alpha = 0,06$ nulta hipoteza se odbacuje i može se smatrati da je proporcija svih turista mlađih od 20 godina veća od 10%.

Osvojeni broj bodova:	

8. zadatak

Na osnovu podataka iz uzorka o turistima, uz pretpostavku da je ukupan broj turista 9000, u MS Excel-u ispitati da li je proporcija svih turista koji su putovali u Mađarsku 23%, uz verovatnoću 97%. Zadatak rešiti poređenjem p – vrednosti i rizika greške α .

REŠENJE:

Hipoteze:

$$H_0: p = 0,23.$$

$$H_1: p \neq 0,23.$$

Tabela 6: Raspored turista prema zemlji putovanja

Row Labels	Count of Zemlja_putovanja
Češka	93
Mađarska	61
Srbija	46
Grand Total	200

Statistika testa:

$$u_0 = 2.297976$$

p - vrednost

$$0.02156 = 2 * (1 - \text{NORMSDIST}(2.297976))$$

Odgovor: Proporcija turista koji su putovali u Mađarsku u uzorku od 200 turista iznosi 30,5%.

Odgovor: Kako je $p = 0,02156 < \alpha = 0,03$ nulta hipoteza se odbacuje i može se smatrati da proporcija svih turista koji su putovali u Mađarsku nije 23%.

Osvojeni broj bodova:	

9. zadatak

Na osnovu podataka iz uzorka o turistima, uz pretpostavku da je ukupan broj turista 9000, u MS Excel-u proveriti sledeću tvrdnju. Proporcija svih turista sa manje od 7 noćenja je manja od 93%, uz verovatnoću 92%. Zadatak rešiti poređenjem statistike testa i tablične vrednosti.

REŠENJE:

Hipoteze:

$$H_0: p \geq 0,93.$$

$$H_1: p < 0,93.$$

Tabela 7: Raspored turista prema broju noćenja

Row Labels	Count of Broj_noćenja
1	11
2	41
3	47
4	44
5	26
6	13
7	7
8	9
9	1
10	1
Grand Total	200

Kritična vrednost normalnog rasporeda:

$$-1.40507 = \text{NORMSINV}(0.08)$$

Odgovor: Proporcija turista sa manje od 7 noćenja u uzorku od 200 turista iznosi 91%.

Odgovor: Kako je $u_{0,08} = -1,405 < u_0 = -0,986$ nulta hipoteza se prihvata i može se smatrati da proporcija svih turista sa manje od 7 noćenja nije manja od 93%.

Osvojeni broj bodova:	

10. zadatak

Na osnovu podataka iz uzorka o turistima u MS Excel-u i PSPP-u ispitati da li postoje statistički značajne razlike u prosečnom broju noćenja svih turista prema polu, uz verovatnoću 90%.

REŠENJE:

Hipoteze:

H_0 : Ne postoje statistički značajne razlike u prosečnom broju noćenja prema polu.

H_1 : Postoje statistički značajne razlike u prosečnom broju noćenja prema polu.

MS EXCEL

Pomoćno testiranje za proveru jednakosti varijansi:

$H_0: \sigma^2 = \sigma^2$.

$H_1: \sigma^2 \neq \sigma^2$.

Napomena: Procedura iz menija Data/Data analysis/F-test podrazumeva da je varijansa prvog uzorka veća od varijanse drugog i da je alternativna hipoteza jednosmerna.

F-Test Two-Sample for Variances

	Broj_noćenja_Ž	Broj_noćenja_M
Mean	3.83	3.75
Variance	3.435455	3.098485
Observations	100	100
df	99	99
F	1.108753	
P(F<=f) one-tail	0.304261	
F Critical one-tail	1.29513	

Odgovor: Kako je $p = 2 \cdot 0,304 > \alpha = 0,10$, nulta hipoteza se prihvata i može se smatrati da su varijanse podjednake, odnosno da podaci dolaze iz skupova sa jednakim varijansama.

t-Test: Two-Sample Assuming Equal Variances

	Broj_noćenja_M	Broj_noćenja_Ž
Mean	3.75	3.83
Variance	3.098485	3.435455
Observations	100	100
Pooled Variance	3.26697	
Hypothesized Mean Difference	0	
df	198	
t Stat	-0.31297	
P(T<=t) one-tail	0.377317	
t Critical one-tail	1.285842	
P(T<=t) two-tail	0.754633	
t Critical two-tail	1.652586	

Odgovor: Kako je $p = 0,755 > \alpha = 0,10$, ($t_{(0,1;198)} = -1,65 < t = -0,31 < t_{(0,1;198)} = 1,65$) nulta hipoteza se prihvata i može se smatrati da ne postoje statistički značajne razlike u prosečnom broju noćenja prema polu.

PSPP

Group Statistics

	Pol	N	Mean	Std. Deviation	S.E. Mean
Broj noćenja	M	100	3,75	1,76	,18
	Ž	100	3,83	1,85	,19

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Broj noćenja	Equal variances assumed	,05	,825	-,31	198,00	,755	-,08	,26	-,50	,34
	Equal variances not assumed			-,31	197,47	,755	-,08	,26	-,50	,34

Odgovor : Kako je $p = 0,825 > \alpha = 0,10$, nulta hipoteza se prihvata i može se smatrati da su varijanse podjednake, odnosno da podaci dolaze iz skupova sa jednakim variјansama.

Odgovor: Kako je $p = 0,755 > \alpha = 0,10$, nulta hipoteza se prihvata i može se smatrati da ne postoje statistički značajne razlike u prosečnom broju noćenja prema polu.

Osvojeni broj bodova:

11. zadatak

Na osnovu podataka o broju bodova kod slučajno izabranih 75 studenata na prvom i drugom kolokvijumu, uz nivo pouzdanosti od 95% utvrditi da li je došlo do promene u prosečnom broju bodova.

REŠENJE:

Hipoteze:

H_0 : Nije došlo do promene u prosečnom broju bodova.

H_1 : Došlo je do promene u prosečnom broju bodova.

MS EXCEL

t-Test: Paired Two Sample for Means

	Kol1	Kol2
Mean	36.8	37.24
Variance	33.97297	7.995676
Observations	75	75
Pearson Correlation	-0.20859	
Hypothesized Mean Difference	0	
df	74	
t Stat	-0.54523	
P(T<=t) one-tail	0.293619	
t Critical one-tail	2.377802	
P(T<=t) two-tail	0.587238	
tCriticaltwo-tail	2.643913	

PSPP

Paired Sample Statistics

	Mean	N	Std. Deviation	S.E. Mean
Pair 1 Kolokvijum1	36,80	75	5,83	,67
Kolokvijum2	37,24	75	2,83	,33

Paired Samples Correlations

	N	Correlation	Sig.
Pair 1 Kolokvijum1 & Kolokvijum2	75	-,21	,073

Paired Samples Test

		Paired Differences				t	df	Sig. (2-tailed)	
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
					Lower				Upper
Pair 1	Kolokvijum1 - Kolokvijum2	-,44	6,99	,81	-2,05	1,17	-,55	74	,587

Odgovor: Kako je $p = 0,587 > \alpha = 0,05$, ($t_{(0,05;74)} = -2,64 < t = -0,55 < t_{(0,05;74)} = 2,64$) nulta hipoteza se prihvata i može se smatrati da nije došlo do promene u prosečnom broju bodova na dva kolokvijuma.

Osvojeni broj bodova:

12. zadatak

Na osnovu podataka iz uzorka o turistima uz nivo pouzdanosti 99% proveriti da li je prosečan broj noćenja ujednačen prema zemlji putovanja.

REŠENJE:

Hipoteze:

H_0 : Prosečan broj noćenja je ujednačen prema zemlji putovanja.

H_1 : Prosečan broj noćenja nije ujednačen prema zemlji putovanja.

MS EXCEL

Anova: Single Factor

SUMMARY

Groups	Count	Sum	Average	Variance
Broj_noćenja_Č	93	363	3.903226	2.653576
Broj_noćenja_M	61	233	3.819672	4.050273
Broj_noćenja_S	46	162	3.521739	3.455072

ANOVA

Source of Variation	SS	df	MS	F	P-value	F crit
Between Groups	4.556313	2	2.278157	0.698382	0.498617	4.71452
Within Groups	642.6237	197	3.262049			
Total	647.18	199				

PSPP

Descriptives

		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
						Lower Bound	Upper Bound		
Broj noćenja	Srbija	46	3,52	1,86	,27	2,97	4,07	1	8
	Mađarska	61	3,82	2,01	,26	3,30	4,34	1	10
	Češka	93	3,90	1,63	,17	3,57	4,24	1	8
	Total	200	3,79	1,80	,13	3,54	4,04	1	10

ANOVA

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Broj noćenja	Between Groups	4,56	2	2,28	,70	,499
	Within Groups	642,62	197	3,26		
	Total	647,18	199			

Odgovor: Kako je $p = 0,499 > \alpha = 0,05$, ($F = 0,699 > F_{(0,05;3;21)} = 4,71$) nulta hipoteza se prihvata i može se smatrati da je prosečan broj noćenja ujednačen prema zemlji putovanja.

Osvojeni broj bodova:	

13. zadatak

8 agenata osiguranja prodaje četiri tipa životnog osigurnja. Popisan je broj sklopljenih polisa po agentima i po tipovima osiguranja.

Tip osiguranja	Agent 1	Agent 2	Agent 3	Agent 4	Agent 5	Agent 6	Agent 7	Agent 8
I	7	12	13	18	3	3	6	6
II	8	13	17	14	5	6	10	8
III	12	19	18	16	8	7	11	9
IV	4	11	10	12	7	5	13	10

Uz nivo pouzdanosti od 95% proveriti da li postoje statistički značajne razlike u prosečnom broju sklopljenih polisa prema agentima i tipovima osiguranja.

REŠENJE:

Hipoteze:

Faktor A (tip osiguranja):

H_0 : Ne postoje statistički značajne razlike prosečnom broju sklopljenih polisa prema tipu osiguranja.

H_1 : Postoje statistički značajne razlike prosečnom broju sklopljenih polisa prema tipu osiguranja.

Faktor B (agenti):

H_0 : Ne postoje statistički značajne razlike prosečnom broju sklopljenih polisa prema agentima.

H_1 : Postoje statistički značajne razlike prosečnom broju sklopljenih polisa prema agentima.

Anova: Two-Factor Without Replication

SUMMARY	Count	Sum	Average	Variance
I	8	68	8.5	28.28571
II	8	81	10.125	17.55357
III	8	100	12.5	21.42857
IV	8	72	9	10.85714
Agent 1	4	31	7.75	10.91667
Agent 2	4	55	13.75	12.91667
Agent 3	4	58	14.5	13.66667
Agent 4	4	60	15	6.66667
Agent 5	4	23	5.75	4.91667
Agent 6	4	21	5.25	2.91667
Agent 7	4	40	10	8.66667
Agent8	4	33	8.25	2.91667

ANOVA

Source of Variation	SS	df	MS	F	P-value	F crit
Rows	76.09375	3	25.36458	4.64568	0.01212	3.072467
Columns	432.2188	7	61.74554	11.30908	6.96E-06	2.487578
Error	114.6563	21	5.459821			
Total	622.9688	31				

Faktor A (tip osiguranja):

Odgovor: Kako je $p = 0,012 < \alpha = 0,05$, ($F = 4,64 > F_{(0,05;3;21)} = 3,07$) nulta hipoteza se odbacuje i može se smatrati da postoje statistički značajne razlike prosečnom broju sklopljenih polisa prema tipu osiguranja.

Faktor B (agenti):

Odgovor: Kako je $p = 0,00000696 < \alpha = 0,05$, ($F = 11,31 > F_{(0,05;7;21)} = 2,49$) nulta hipoteza se odbacuje i može se smatrati da postoje statistički značajne razlike prosečnom broju sklopljenih polisa prema agentima.

Osvojeni broj bodova:	

14. zadatak

Na osnovu podataka iz uzorka o turistima u MS Excel-u i PSPP-u uz nivo pouzdanosti 95% proveriti pretpostavku da je broj turista po zemljama putovanja u odnosu Češka:Mađarska:Srbija = 4:1:1.

REŠENJE:

Hipoteze:

H_0 : Broj turista po zemljama putovanja je u odnosu Češka:Mađarska:Srbija = 4:1:1.

H_1 : Broj turista po zemljama putovanja nije u odnosu Češka:Mađarska:Srbija = 4:1:1.

MS EXCEL

Zemlja	Originalne frekvencije	Teorijske frekvencije
Češka	93	133.3333
Mađarska	61	33.33333
Srbija	46	33.33333
Ukupno	200	200

Statistika testa

39.9775

Kritična vrednost hi-kvadrat rasporeda

5.991464547 =CHIINV(0.05;3-1)

p-vrednost

0.0000000021 =CHIDIST(39.9775;3-1)

Odgovor: Kako je $p = 0,0000000021 < 0,05$ () nulta hipoteza se odbacuje uz nivo pouzdanosti 5% i može se smatrati da broj turista prema zemlji putovanja nije u odnosu 4:1:1.

PSPP

Zemlja putovanja

	Observed N	Expected N	Residual
Srbija	46	33,33	12,67
Mađarska	61	33,33	27,67
Češka	93	133,33	-40,33
Total	200		

Test Statistics

	Zemlja
Chi-Square	39,98
df	2
Asymp. Sig.	,000

Odgovor: Kako je $p < 0,001 < \alpha = 0,05$, nulta hipoteza se odbacuje i može se smatrati da broj turista po zemljama putovanja nije u odnosu Češka:Mađarska:Srbija = 4:1:1.

Osvojeni broj bodova:	

16. zadatak

Na osnovu podataka iz uzorka o turistima uz nivo pouzdanosti 95% proveriti da li su pol i zemlja putovanja međusobno povezana obeležja?

REŠENJE:

Hipoteze:

H_0 : Pol i zemlja putovanja nisu međusobno povezana obeležja.

H_1 : Pol i zemlja putovanja međusobno povezana obeležja.

Pol * Zemlja putovanja [count, row %, column %, total %].

Pol	Zemlja putovanja			Total
	Srbija	Mađarska	Češka	
M	24,00	25,00	51,00	100,00
	24,00%	25,00%	51,00%	100,00%
	52,17%	40,98%	54,84%	50,00%
	12,00%	12,50%	25,50%	50,00%
Ž	22,00	36,00	42,00	100,00
	22,00%	36,00%	42,00%	100,00%
	47,83%	59,02%	45,16%	50,00%
	11,00%	18,00%	21,00%	50,00%
Total	46,00	61,00	93,00	200,00
	23,00%	30,50%	46,50%	100,00%
	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
	23,00%	30,50%	46,50%	100,00%

Chi-square tests.

Statistic	Value	df	Asymp. Sig. (2-tailed)
Pearson Chi-Square	2,94	2	,230
Likelihood Ratio	2,95	2	,228
Linear-by-Linear Association	,38	1	,537
N of Valid Cases	200		

Odgovor: Kako je $p = 0,23 > \alpha = 0,05$, nulta hipoteza se prihvata i može se smatrati da pol i zemlja putovanja nisu međusobno povezana obeležja

Osvojeni broj bodova:	

17. zadatak

Na slučajan način izabranih 60 korisnika jedne mobilne aplikacije ocenilo je funkcionalnost ocenama 1 – 10. Uz nivo pouzdanosti od 95% proveriti da li je došlo do promene u oceni funkcionalnosti pre i posle načinjenih promena.

REŠENJE:

Hipoteze:

H_0 : Nije došlo do promene u oceni funkcionalnosti pre i posle načinjenih promena.

H_1 : Došlo do promene u oceni funkcionalnosti pre i posle načinjenih promena.

Ranks

		N	Mean Rank	Sum of Ranks
Ocena aplikacije posle promene - Ocena aplikacije pre promene	Negative Ranks	16	16,63	266,00
	Positive Ranks	30	27,17	815,00
	Ties	14		
	Total	60		

Test Statistics

	Ocena aplikacije posle promene - Ocena aplikacije pre promene
Z	-3,02
Asymp. Sig. (2-tailed)	,002

Odgovor: Kako je $p = 0,002 < \alpha = 0,05$, nulta hipoteza se odbacuje i može se smatrati da je došlo do promene u funkcionalnosti pre i posle načinjenih promena. Veći broj pozitivnih razlika sugerise da je došlo do poboljšanja funkcionalnosti.

Osvojeni broj bodova:	

18. zadatak

Nakon otvaranja restorana, gosti su ocenili karakteristike restorana ocenama od 1 – 5. Rezultati ankete dati su u sledećoj tabeli:

Gost	Ambijent	Ukus hrane	Usluga	Cena
G_1	5	4	5	4
G_2	4	4	5	4
G_3	3	5	5	3
G_4	5	3	4	3
G_5	4	3	5	3

- a) Uz nivo pouzdanosti od 95% proveriti da li postoje statistički značajne razlike u ocenama karakteristika restorana.
- b) Uz nivo pouzdanosti od 95% proveriti da li postoje statistički značajne razlike u ocenama gostiju.

REŠENJE:

a)

Hipoteze:

H_0 : Ne postoje statistički značajne razlike u ocenama karakteristika restorana.

H_1 : Postoje statistički značajne razlike u ocenama karakteristika restorana.

Ranks

	Mean Rank
Ambijent	2,80
Ukus hrane	2,00
Usluga	3,60
Cena	1,60

Test Statistics

<i>N</i>	5
<i>Chi-Square</i>	8,85
<i>df</i>	3
<i>Asymp. Sig.</i>	,031

Odgovor: Kako je $p = 0,031 < \alpha = 0,05$, nulta hipoteza se odbacuje i može se smatrati da postoje statistički značajne razlike u ocenama karakteristika restorana.

b)

Hipoteze:

H_0 : Ne postoje statistički značajne razlike u ocenama gostiju.

H_1 : Postoje statistički značajne razlike u ocenama gostiju.

Ranks

	Mean Rank
G1	4,00
G2	3,50
G3	2,88
G4	2,25
G5	2,38

Test Statistics

<i>N</i>	4
<i>Chi-Square</i>	4,66
<i>df</i>	4
<i>Asymp. Sig.</i>	,324

Odgovor: Kako je $p = 0,324 > \alpha = 0,05$, nulta hipoteza se prihvata i može se smatrati da ne postoje statistički značajne razlike u ocenama karakteristika restorana.

18. zadatak

Podaci o potrošnji sitnog inventara u hiljadama dinara, u periodu od 1999. do 2004. godine, dati su u fajlu "Podaci za dinamičku analizu.xlsx".

U Excel-u izračunati (i naknadno u Wordu dobijene rezultate prokomentarisati) sve pokazatelje dinamike vremenske serije i prognozirati potrošnju sitnog inventara za 2005. godini.

REŠENJE:

Godina (X)	Redni broj (i)	Potrošnja sitnog inventara u hiljadama dinara	Apsolutni porast (AP_i)	Tempo razvitka (TR_i)	Tempo porasta (TP_i)	$\log TR_i$
1999	1	982	-	-	-	-
2000	2	1030	48	1,04887984	0,04887984	0,02072574
2001	3	1150	120	1,11650485	0,11650485	0,04786062
2002	4	1200	50	1,04347826	0,04347826	0,01848341
2003	5	1480	280	1,23333333	0,23333333	0,09108047
2004	6	1500	20	1,01351351	0,01351351	0,00582954
Ukupno	-	7342	-	-	-	0,18397977

log STR	0,036795954
STR	1,088418599
STP	0,088418599
Prognoza za 2005. godinu	
I	7
y_1	982
Prognoza	1632,627898

Odgovor za apsolutni porast pojave : Potrošnja sitnog inventara je u 2000. godini u odnosu na 1999. bila veća za 48 000 dinara, u 2001. u odnosu na 2000. veća za 120 000 dinara, u 2002. u odnosu na 2001. veća za 50 000 dinara, u 2003. u odnosu na 2002. veća za 280 000 dinara i u 2004. u odnosu na 2003. veća za 20 000 dinara.

Zajednički odgovor za tempo razvitka i tempo porasta: Potrošnja sitnog inventara je u 2000. godini u odnosu na 1999. bila veća za 4,89%, u 2001. u odnosu na 2000. veća za 11,65%, u 2002. u odnosu na 2001. veća za 4,35%, u 2003. u odnosu na 2002. veća za 23,33% i u 2004. u odnosu na 2003. veća za 1,35%.

Odgovor za srednji tempo razvitka : Srednji tempo razvitka iznosi 108,84%.

Odgovor za srednji tempo porasta: Potrošnja sitnog inventara se u proseku svake godine povećavala za 8,84%.

Odgovor - prognoza potrošnje sitnog inventara za 2005. godinu: Pod pretpostavkom da srednji tempo porasta ostane stalno 8,84%, u 2005. godini se može očekivati potrošnja sitnog inventara u vrednosti od 1 632 628dinara.

Osvojeni broj bodova:	

19. zadatak

U fajlu "Podaci za dinamičku analizu.xlsx" dati su podaci o broju ukradenih vozila u jednom gradu u periodu od 1999. do 2004. godine. Izračunati u Excel-u (i naknadno u Wordu dobijene rezultate prokomentarisati) bazne i lančane indekse (baza = 1999. godina).

REŠENJE:

Godine (X)	Broj ukradenih vozila (y_i)	Bazni indeksi (I_i)	Lančani indeksi (L_i)
1999	27	100,00	/
2000	33	122,22	122,22
2001	53	196,30	160,61
2002	19	70,37	35,85
2003	26	96,30	136,84
2004	28	103,70	107,69

Odgovor za bazne indekse: Broj ukradenih vozila u 2000. godini u odnosu na 1999. godinu je bio veći za 22,22%, u 2001. u odnosu na 1999. bio je veći za 96,30%, u 2002. u odnosu na 1999. bio je manji za 29,63%, u 2003. u odnosu na 1999. bio je manji za 3,70% i u 2004. u odnosu na 1999. bio je veći za 3,70%.

Odgovor za lančane indekse: Broj ukradenih vozila u 2000. godini u odnosu na 1999. godinu je bio veći za 22,22% , u 2001. u odnosu na 2000. bio je veći za 60,61%, u 2002. u odnosu na 2001. bio je manji za 64,15%, u 2003. u odnosu na 2002. bio je veći za 36,84% i u 2004. u odnosu na 2003. bio je veći za 7,69%.

Osvojeni broj bodova:	

20. zadatak

Popisane su prodajne cene i prodate količine u litrama različitih vrsta goriva u maju i septembru mesecu. Podaci su dati u fajlu "Podaci za dinamičku analizu.xlsx".

U Excel-u izračunati (i u Wordu protumačiti dobijene rezultate) sledeće indekse:

- individualne indekse količina,
- individualne indekse cena,
- grupne indekse količina sa ponderima iz baznog perioda,
- grupne indekse količina sa ponderima iz tekućeg perioda,
- grupne indekse cena sa ponderima iz baznog perioda,
- grupne indekse cena sa ponderima iz tekućeg perioda,
- indeks vrednosti.

REŠENJE:

Gorivo	I_q	I_p	$q_0 \cdot p_0$	$q_0 \cdot p_i$	$q_i \cdot p_0$	$q_i \cdot p_i$
Benzin	150,00	104,62	109200	114240	163800	171360
Dizel	125,98	96,00	127000	121920	160000	153600
Gas	106,96	100,00	53720	53720	57460	57460
Ukupno			289920	289880	381260	382420

a) **Odgovor:** U septembru u odnosu na maj, prodana količina benzina je veća za 50%, dizel-goriva za 25,98% i gasa za 6,96%.

b) **Odgovor:** U septembru u odnosu na maj, cene benzina su veće za 4,62%, dizela manje za 4%, a cena gasa je ostala nepromenjena.

c) **Odgovor:** U septembru u odnosu na maj, prodane količine goriva su bile veće za 31,51%, pod pretpostavkom da su cene goriva bile stalno kao u maju.

d) **Odgovor:** U septembru u odnosu na maj, prodane količine goriva su bile veće za 31,92%, pod pretpostavkom da su cene goriva bile stalno kao u septembru.

e) **Odgovor:** U septembru u odnosu na maj, cene goriva su bile manje za 0,01%, pod pretpostavkom da su prodane količine bile stalno kao u majumesecu.

f) **Odgovor:** U septembru u odnosu na maj, cene goriva su bile veće za 0,3%, pod pretpostavkom da su prodane količine bile stalno kao u septembrumesecu.

g) **Odgovor:** U septembru u odnosu na maj, ukupna vrednost prodatog goriva je bila veća za 31,91%.

Osvojeni broj bodova:	

21. zadatak

Popisana je proizvodnja grožđa u 10^3 kg u jednom vinogradu u periodu od 2004. do 2014. godine. Podaci su dati u fajlu "Podaci za dinamičku analizu.xlsx".

Na osnovu podataka u Excel-u izračunati (i u Wordu protumačiti dobijene rezultate):

- odrediti jednačinu linearnog trenda i prokomentarisati dobijene parametre.
- grafički prikazati originalne podatke o proizvodnji grožđa, ubaciti liniju trenda i objasniti šta pokazuje, na liniji trenda prikazati jednačinu trenda i izvršiti ekstrapolaciju trenda na grafikonu za 2017. godinu.
- Izračunati i protumačiti standardnu grešku.
- Prognoziraj proizvodnju grožđa za 2017. godinu.

REŠENJE:

SUMMARY OUTPUT

<i>Regression Statistics</i>								
Multiple R		0,971199767						
R Square		0,943228988						
Adjusted R Square		0,936921098						
Standard Error		3,656873976						
Observations		<u>11</u>						

	<i>Coefficients</i>	<i>Standard Error</i>	<i>t Stat</i>	<i>P-value</i>	<i>Lower 95%</i>	<i>Upper 95%</i>	<i>Lower 95.0%</i>	<i>Upper 95.0%</i>
Intercept				2,19E-				
T	175,3181818	2,062755118	84,99224182	14	170,6519	179,9845	170,6519	179,9845
Xt	4,263636364	0,348669253	12,22831187	6,56E-07	-5,05238	-3,47489	-5,05238	-3,47489

- a) Jednačina linearnog trenda proizvodnje grožđa u periodu od 2004. do 2014. godine glasi:

$$y_i = 175,3181818 - 4,263636364x_i, i = 1, 2, \dots, 11.$$

ISHODIŠTE: 31.12.2004.GODINE

JEDINICA ZA X: JEDNA

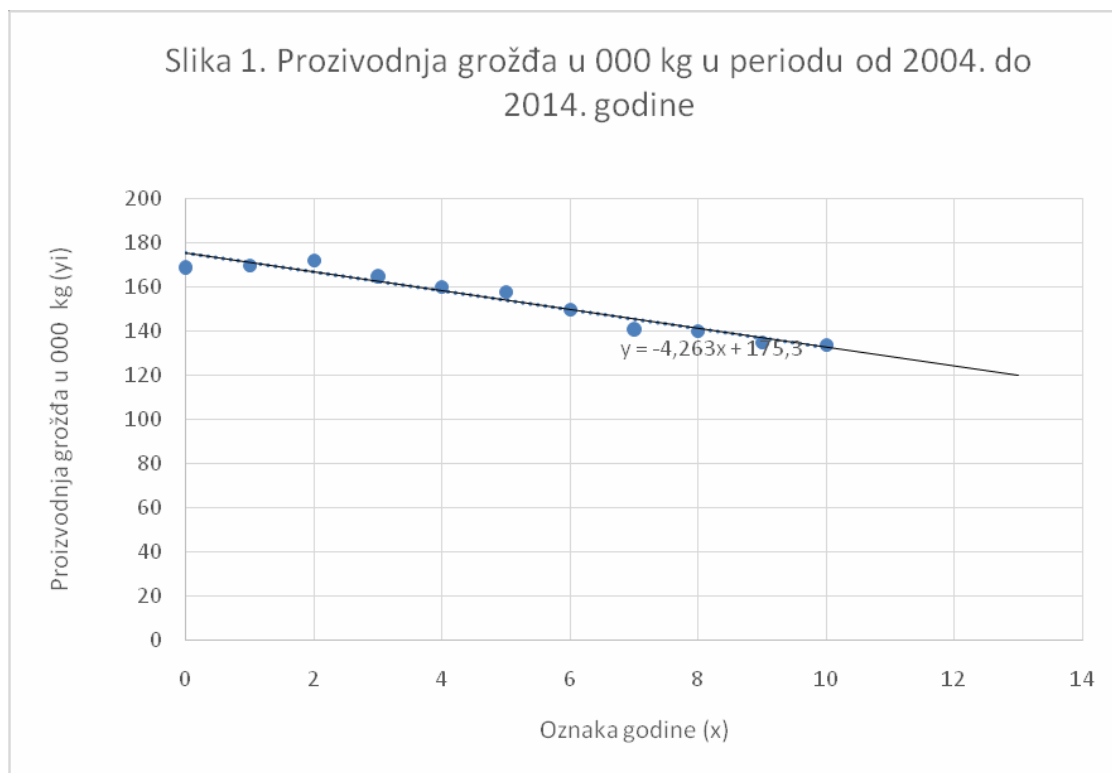
GODINA JEDINICA ZA Y: 10^3

kgGROŽĐA

Parametar $a = 175,32$ pokazuje vrednost trenda u ishodištu, odnosno teorijsku vrednost proizvodnje grožđa na dan 31.12.2004. godine.

Parametar $b = -4,26$ pokazuje da se proizvodnja grožđa svake godine u proseku smanjivala za $4,26 \cdot 10^3$ kg.

b)

Linija trenda pokazuje prosečno kretanje proizvodnje grožđa u 000 kg u periodu od 2004. do 2014. godine.

c) Prosečno algebarsko odstupanje originalnih podataka o proizvodnji grožđa od linije trenda, mereno paralelno sa Y osom iznosi $3,656873976 \cdot 10^3$ kg.

d) Očekivana proizvodnja grožđa u 2017. godini iznosi $119,89 \cdot 10^3$ kg.

Osvojeni broj bodova:	

23.zadatak

Popisana je spoljna temperatura vazduha u stepenima celzijusevim i broj turista na plaži u Budvi u 8 uzastopnih dana u maju mesecu. Podaci su dati u fajlu "Podaci za regresiju.sav". Izračunaj i protumači koeficijent korelacije ranga.

REŠENJE:

Symmetric measures.

Category	Statistic	Value	Asymp. Std. Error	Approx. T	Approx. Sig.
Ordinal by Ordinal	Spearman Correlation	,90	,05	4,94	
Interval by Interval	Pearson's R	,87	,07	4,42	
No Valid Cases		8			

ODGOVOR: Koeficijent korelacije ranga $r_{12}' = 0,90$ pokazuje da je korelaciona veza između RANGOVA broja turista i temperature vazduha u Budvi, pozitivna i veoma jaka.

Osvojeni broj bodova:	

